

Quicksan Wet
natuurbescherming
ter plaatse van:

**terrein De Eendracht
te Appingedam**

projectnummer

181915

Verantwoording

RAPPORT	
Type onderzoek	Quickscan Wet natuurbescherming
Locatie onderzoek	Eendrachtstraat te Appingedam
Projectnummer	181915
Versie rapportage	1
Auteur	S. Nap BSc.
Controle en vrijgave	S. Westbroek MSc.
Paraaf vrijgave	
Datum	4 oktober 2018

OPDRACHTGEVER	
Naam	Gemeente Appingedam
	Postbus 15
	9900 AA APPINGEDAM
Contactpersoon	de heer R. Cornelis

UITGEVOERD DOOR

Info@ecoreest.nl
www.ecoreest.nl

Kantoor Zuidwolde
Industrieweg 20
7921 JP Zuidwolde
Tel: 0528 373 982

Kantoor Appingedam
Opwierderweg 160
9902 RH Appingedam
Tel: 0596 633 355

Kantoor Almere
Transistorstraat 91-34
1322 CL Almere
036 82 00 397

DISCLAIMER

Dit rapport is het resultaat van een quickscan Wet natuurbescherming die is uitgevoerd ter plaatse van **Eendrachtstraat te Appingedam**, in opdracht van **gemeente Appingedam**.

Ten behoeve van de juiste interpretatie van dit rapport is het noodzakelijk te beschikken over de gehele rapportage, inclusief bijlagen.

Het rapport is ongeschikt voor toepassing in een juridische context indien:

- de paginanummering van het rapport onjuist of onvolledig is
- de bijlagen genoemd in de inhoudsopgave (deels) ontbreken
- het projectnummer in het rapport en op de bijlage niet overeenkomt

We stellen dit rapport alleen ter beschikking aan derden in geval van schriftelijke toestemming van de opdrachtgever.

INHOUDSOPGAVE

1.	INLEIDING	5
1.1	Aanleiding en doelstelling.....	5
1.2	Scope.....	5
1.3	Kwaliteitsborging	5
1.4	Leeswijzer.....	6
2.	ONDERZOEKSLOCATIE EN NABIJE OMGEVING	7
2.1	Beschrijving onderzoekslocatie en directe omgeving.....	7
2.2	Beschrijving toekomstige plannen.....	9
2.3	Beschermde gebieden in de omgeving.....	10
2.3.1	Natura 2000.....	10
2.3.2	Natuurnetwerk Nederland	10
3.	NATUURWETGEVING	12
3.1	Soortenbescherming.....	12
3.2	Gebiedsbescherming	13
3.3	Zorgplicht	14
4.	METHODE	15
4.1	Literatuurstudie	15
4.2	Veldbezoek.....	16
5.	RESULTATEN	17
5.1	Vaatplanten.....	17
5.2	Vogels.....	17
5.3	Grondgebonden zoogdieren	20
5.4	Vleermuizen	21
5.5	Amfibieën en reptielen	25
5.6	Vissen	26
5.7	Overige soorten	26
6.	SAMENVATTING EN CONCLUSIE	27
6.1	Algemeen	27
6.2	Conclusie soortenbescherming.....	27
6.3	Conclusie gebiedsbescherming.....	28
6.4	Aanbevelingen en advies	28
6.5	Verantwoording	29
	GERAADPLEEGDE BRONNEN	30

Bijlage 1 Overzicht vrijgestelde soorten Groningen

Onze rapportage is opgezet in kleur, om het u bij het lezen van het digitale document visueel aantrekkelijk te maken. Uiteraard kan het document ook op papier worden afgedrukt, waarbij we willen wijzen op de mogelijkheid om het document in zwart-wit af te drukken om kosten en toner te besparen.

1. Inleiding

In opdracht van de gemeente Appingedam is door Eco Reest BV een quickscan Wet natuurbescherming uitgevoerd ter plaatse van het terrein De Eendracht te Appingedam.

1.1 Aanleiding en doelstelling

Aanleiding tot het onderzoek is de herziening van het bestemmingsplan voor het terrein van de Eendracht.

Doel van de quickscan Wet natuurbescherming is een beeld te krijgen van de aanwezige habitats en de voorkomende beschermde dier- en plantensoorten ter plaatse van de onderzoekslocatie.

1.2 Scope

In dit rapport is een quickscan Wet natuurbescherming beschreven. Hierin is onderzocht of er negatieve effecten te verwachten zijn op beschermde soorten en zo ja, of nader soortgericht onderzoek noodzakelijk is.

Bij ruimtelijke ingrepen moet vooraf worden getoetst of schade op kan treden aan bestaande Natura 2000-gebieden. Indien er sprake is van “verslechtering of significante verstoring” of “significante gevolgen” op een Natura 2000-gebied is een vergunning nodig. Opgemerkt wordt dat deze rapportage geen verstorings- of verslechteringstoets of PAS-berekening bevat. In dit rapport is beoordeeld of significante effecten op Natura 2000-gebied verwacht kunnen worden en of er nadere toetsing met betrekking tot Natura 2000-gebieden noodzakelijk is.

1.3 Kwaliteitsborging

Eco Reest streeft naar een zo hoog mogelijk kwaliteit van onderzoek te leveren.

Eco Reest Holding is gecertificeerd volgens “NEN-EN-ISO 9001:2008”, voor het geven van milieukundig advies in relatie tot ruimtelijke ontwikkelingen, gebouwen en managementondersteuning, met inbegrip van de uitvoering van gerelateerde onderzoeksactiviteiten.

Eco Reest is lid van het Netwerk Groene Bureaus (NGB). Als aangesloten adviesbureau zorgen we samen met de andere leden voor een betere borging van kwaliteit in de uitvoering van ecologisch onderzoek.

Naast kwaliteit is onafhankelijkheid van groot belang om onze opdrachtgever van dienst te zijn met het beste advies voor zijn vraagstuk. Wij merken dan ook op dat er geen functionele relatie bestaat tussen opdrachtgever en Eco Reest BV, hetgeen betekent dat het advies van Eco Reest onafhankelijk is van de belangen van de opdrachtgever en derden.

Eco Reest BV is aangesloten bij het Netwerk Groene Bureaus en maakt gebruik van een overkoepelende ontheffing van de verbodsbepalingen genoemd in artikel 9 van de Flora- en faunawet voor zover dit betreft het vangen, bemachtigen en met het oog daarop opsporen van beschermde inheemse soorten (ontheffing ff/75a/2014/061, geldig tot 16 maart 2020). Deze ontheffing van de Flora- en faunawet is ook geldig onder de huidige Wet natuurbescherming.

Conform de eisen uit onze ethische code behandelt Eco Reest BV alle gegevens vertrouwelijk, waarvan wij kennisnemen als gevolg van de uitvoering van de werkzaamheden, behoudens in geval van wettelijke verplichtingen.

1.4 Leeswijzer

In hoofdstuk 2 worden de locatie, omgeving en het ontwikkelingsplan beschreven. In dit hoofdstuk wordt tevens aangegeven welke beschermde gebieden in de directe omgeving aanwezig zijn. Hoofdstuk 3 bevat een samenvatting van de regelgeving uit de Wet natuurbescherming die hier relevant is. In hoofdstuk 4 worden de gebruikte onderzoeksmethoden beschreven. De resultaten van de toets aan de Wet natuurbescherming worden beschreven in hoofdstuk 5. In hoofdstuk 6 worden conclusies weergegeven en aanbevelingen gedaan. Besloten wordt met een overzicht van geraadpleegde bronnen.

2. Onderzoekslocatie en nabije omgeving

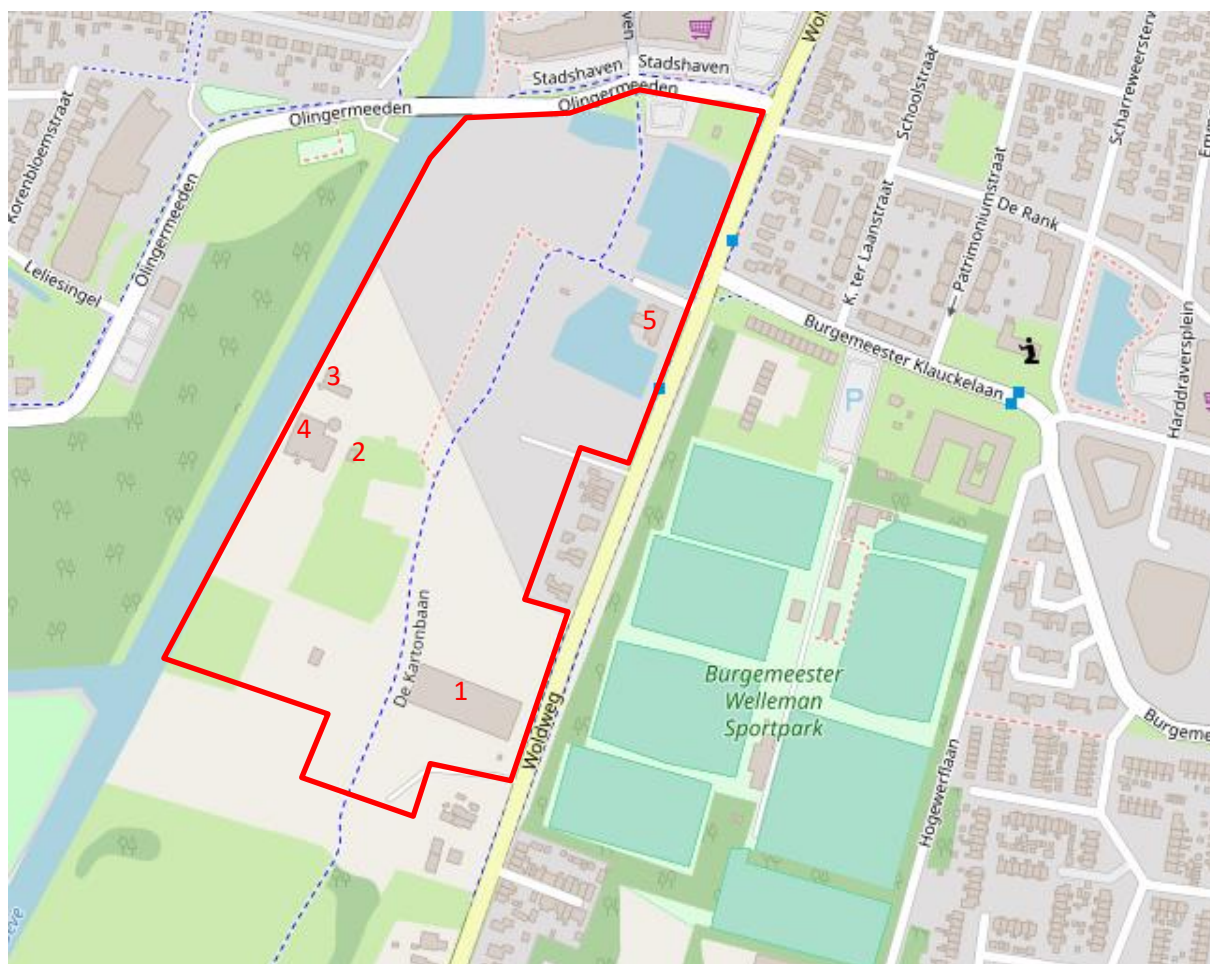
In dit hoofdstuk wordt de huidige en toekomstige situatie van de onderzoekslocatie beschreven en wordt een overzicht gegeven van de beschermde gebieden in de omgeving van de onderzoekslocatie.

2.1 Beschrijving onderzoekslocatie en directe omgeving

De onderzoekslocatie is gelegen aan de Eendrachtstraat en de Woldweg te Appingedam. De locatie bestaat uit het terrein van de voormalige strokartonfabriek De Eendracht. Het terrein bevat enkele gebouwen, stadstuinen, waterpartijen en braakliggend terrein. Er loopt een fietspad midden door het onderzoeksterrein.

In de nabije omgeving is veel groen aanwezig, bestaande uit struikgewas, verschillende boomsoorten en stadstuinen. Er zijn enkele waterpartijen binnen de onderzoekslocatie aanwezig.

In onderstaande figuur 2.1 is de onderzoekslocatie aangegeven.

Figuur 2.1. Plangebied rood omlijnd. Aanwezige bebouwing, 1: loods 21 2: loods 12b 3: loods 23 4: voormalige fabriek 5: voormalig kantoorpand (bron achtergrondkaart: ArcGIS).

In figuur 2.2 tot en met 2.5 zijn overzichtsfoto's opgenomen van de onderzoekslocatie.

Figuur 2.2. Overzichtsfoto 'loods 21': voormalige opslag oud papier, gelegen in het zuiden van de onderzoekslocatie.

Figuur 2.3. Overzichtsfoto voormalige fabriek, loods 12, loods 23 (rood omcirkeld) en verruigde omgeving, gelegen in het westen van de onderzoekslocatie.

Figuur 2.4. Voormalige loods 12b, gelegen in het westen van de onderzoekslocatie.

Figuur 2.5. Voormalig kantoorpand van De Eendracht, gelegen in het oosten van de onderzoekslocatie.

2.2 Beschrijving toekomstige plannen

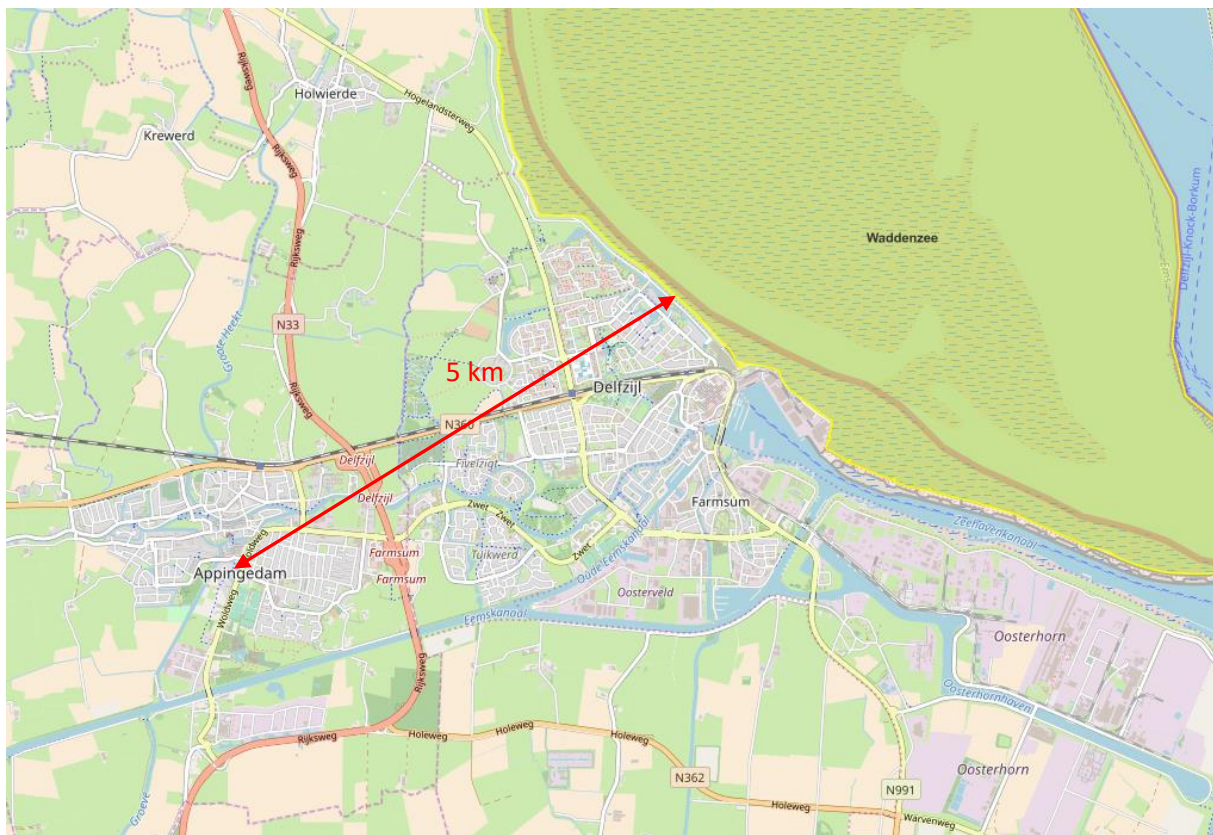
Men is voornemens om alle bebouwing binnen de onderzoekslocatie te slopen. Het oostelijke gedeelte van de onderzoekslocatie zal een nieuwe bestemming krijgen voor woningbouw. Het westelijke gedeelte van de onderzoekslocatie zal als natuurgebied worden ingericht.

2.3 Beschermde gebieden in de omgeving

2.3.1 Natura 2000

De onderzoekslocatie is gelegen ten zuidwesten van het dichtstbijzijnde Natura 2000-gebied, de Waddenzee (zie figuur 2.6). De afstand tussen de onderzoekslocatie en dit Natura 2000-gebied bedraagt circa vijf kilometer.

Gelet op de afstand tot het gebied, de aard van het tussenliggende gebied (bebouwing, wegen en watergangen), de kernopgave van het gebied en de aard van de geplande ingreep wordt er geen onderzoek in het kader van gebiedsbescherming binnen de Wet natuurbescherming uitgevoerd (zie ook paragraaf 1.2 scope). Er worden geen significante toename in verkeer of stikstofuitstoot uit de gebouwen verwacht. Een toetsing in het kader van de PAS is daarom niet nodig.

Figuur 2.6. De afstand tussen de onderzoekslocatie en het dichtstbijzijnde Natura 2000-gebied (bron: Rijksoverheid).

2.3.2 Natuurnetwerk Nederland

Op de kaart in figuur 2.7 is te zien dat in de directe omgeving van de onderzoekslocatie sprake is van een beschermd gebied. Het dichtstbijzijnde beschermde gebied ligt op vijftig meter en betreft “bos- en natuurgebied buiten het Natuurnetwerk Nederland”. Dit gebied en de onderzoekslocatie worden gescheiden door een kanaal, Groeve-Noord.

Daar er geen sprake is van aantasting van wezenlijke waarden en kenmerken van dit beschermd gebied is verder onderzoek naar invloeden op beschermde gebieden niet van toepassing.

Figuur 2.7. Ligging onderzoekslocatie ten opzichte van “bos- en natuurgebied buiten het Natuurnetwerk Nederland” (bron: provincie Groningen).

3. Natuurwetgeving

In Nederland is de bescherming van soorten en gebieden geregeld in de Wet natuurbescherming. De provincies zijn bevoegd gezag met betrekking tot het verlenen van ontheffingen en vrijstellingen voor soortenbescherming en vergunningen ten behoeve van gebiedsbescherming.

3.1 Soortenbescherming

De Wet natuurbescherming gaat uit van het 'nee, tenzij'-principe. Dit betekent dat activiteiten met een schadelijk effect op beschermde soorten in principe verboden zijn. Van dit verbod kan onder voorwaarden worden afgeweken met een ontheffing of een vrijstelling.

Binnen de Wet natuurbescherming wordt bij ruimtelijke ingrepen onderscheid gemaakt tussen Europees beschermde soorten (artikel 3.5 soorten) en nationaal beschermde soorten (artikel 3.10 soorten). De lijst Europees beschermde soorten bestaat uit soorten die genoemd zijn in:

- Habitat Richtlijn bijlage IV onderdeel a
- Bijlage 2 verdrag van Bern
- Bijlage 1 verdrag van Bonn

Vogels

Ten aanzien van vogels is in artikel 3.1 van de Wet natuurbescherming het volgende opgenomen:

- Het is verboden van nature in Nederland in het wild levende vogels van soorten als bedoeld in artikel 1 van de Vogelrichtlijn opzettelijk te doden of te vangen.
- Het is verboden opzettelijk nesten, rustplaatsen en eieren van vogels als bedoeld in artikel 1 van de Vogelrichtlijn te vernielen of te beschadigen, of nesten van vogels weg te nemen.
- Het is verboden eieren van vogels als bedoeld in artikel 1 van de Vogelrichtlijn te rapen en deze onder zich te hebben.
- Het is verboden vogels als bedoeld in artikel 1 van de Vogelrichtlijn opzettelijk te storen.

Verstoren mag wel indien de storing niet van wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding van de desbetreffende vogelsoort. Bovenstaande houdt in dat de nesten van alle inheemse soorten zijn beschermd indien deze in gebruik zijn. Voor het verstoren van broedende vogels is een ontheffing nodig. Net als onder de Flora- en faunawet, zijn nestplaatsen van een aantal vogelsoorten jaarrond beschermd (mits niet definitief verlaten). Het betreft nesten van de boomvalk, buizerd, gierzwaluw, grote gele kwikstaart, havik, huismus, kerkuil, oehoe, ooievaar, ransuil, roek, slechtvalk, sperwer, steenuil, wespandief en zwarte wouw.

Overige soorten

Voor overige Europees beschermde soorten (uit bijlage IV, onderdeel a van de Habitatrichtlijn) is Artikel 3.5 van toepassing. Volgens dit artikel is het verboden Europees beschermde soorten:

- opzettelijk te doden of te vangen;
- opzettelijk te verstoren;
- eieren opzettelijk te vernielen of te rapen;
- voortplantingsplaatsen of rustplaatsen te beschadigen of te vernielen;
- planten opzettelijk te plukken, te verzamelen, af te snijden, te onwortelen of te vernielen.

In de Wet natuurbescherming is een lijst met nationaal beschermde soorten opgenomen. Hierop is artikel 3.10 van deze wet van toepassing. Artikel 3.10 van de Wet natuurbescherming houdt in dat het verboden is nationaal beschermde soorten:

- opzettelijk te doden of te vangen;
- voortplantingsplaatsen of rustplaatsen te beschadigen of te vernielen;
- planten opzettelijk te plukken, te verzamelen, af te snijden, te ontwortelen of te vernielen.

Provincies beslissen zelf voor welke soorten van deze lijst een vrijstelling geldt.

3.2 Gebiedsbescherming

Natura 2000

Met de Wet natuurbescherming is de gebiedsbescherming van de Europese Habitat- en Vogelrichtlijn in de Nederlandse wetgeving geïmplementeerd. De beschermde gebieden uit de beide richtlijnen worden aangeduid als Natura 2000-gebieden.

In het aanwijzingsbesluit van het Natura 2000-gebied zijn zowel de te beschermen waarden van de Vogelrichtlijn- als het Habitatrichtlijngebied opgenomen. Dit zijn habitattypen of soorten die typerend zijn voor een bepaald gebied. Deze kwalificerende habitattypen en soorten zijn in het aanwijzingsbesluit opgenomen als zogenaamde instandhoudingsdoelen. Elk gebied is specifiek voor een of meer van deze instandhoudingsdoelen aangewezen. Met deze nationale deelverplichtingen wordt bijgedragen aan de Europese verplichting die beoogt het goede voortbestaan van deze natuurwaarden zeker te stellen.

Indien er sprake is van “verslechtering of significante verstoring” of “significante gevolgen” op een Natura 2000-gebied is een vergunning nodig. Deze wordt aangevraagd bij de provincie waar de ingreep plaatsvindt. De effecten op de beschermde waarden kunnen zowel direct als indirect (externe werking) zijn. “Extern” betekent zowel dat instandhoudingsdoelen beschermd moeten zijn tegen invloed van buiten het gebied als dat soorten die een levensfunctie buiten het gebied hebben, daar ook volledige bescherming genieten.

Bij het bepalen of de ontwikkeling negatieve gevolgen kan hebben, moet ook rekening gehouden worden met de overige ontwikkelingen in de omgeving van het beschermde gebied. Door een combinatie (cumulatie) van activiteiten kunnen namelijk ook negatieve effecten optreden. Hierbij wordt als richtlijn gehanteerd dat alleen plannen en projecten, waarover een definitief besluit is genomen, bij deze beoordeling worden betrokken.

Sinds 1 juli 2015 is de Programmatische Aanpak Stikstof (PAS) in werking getreden, waarin het beleid voor stikstofgevoelige natuurgebieden is geregeld. De PAS heeft betrekking op Natura 2000-gebieden waar stikstofgevoelige natuur aanwezig is. Als onderdeel van de PAS wordt met het rekenprogramma AERIUS bepaald of de stikstofdepositie door de voorgenomen plannen zodanig verandert dat een melding of vergunningsaanvraag bij de provincie nodig is.

Natuurnetwerk Nederland

Het Natuurnetwerk Nederland NNN is een samenhangend netwerk van gebieden met veel natuurwaarden. Het NNN moet voorkomen dat planten en dieren door isolatie van gebieden uitsterven en dat de Nederlandse biodiversiteit afneemt. In het NNN zijn opgenomen:

- Natura 2000-gebieden, bestaande natuurgebieden, reservaten en natuurontwikkelingsgebieden en (robuuste) verbindingen;

- landbouwgebieden met mogelijkheden voor agrarisch natuurbeheer (beheersgebieden);
- grote wateren.

Voor het NNN geldt het toetsingskader van het Structuurschema Groene Ruimte 1995 (SGR). Dit is overgenomen in de Nota Ruimte. Deze nota stelt dat ruimtelijke ingrepen moeten worden getoetst op mogelijk negatieve effecten voor de aanwezige natuur- en landschapswaarden. Voor het hele NNN geldt een 'nee, tenzij beginsel'. Op grond hiervan dient directe of indirecte aantasting van bos- en natuurgebied waar mogelijk te worden voorkomen. Er is vrijwel altijd een compensatieverplichting in het provinciaal beleid opgenomen.

3.3 Zorgplicht

In artikel 1.11 van de Wet natuurbescherming is een zorgplicht opgenomen. Deze geldt voor zowel soorten als gebieden. Dit houdt in dat iedereen voldoende zorg in acht neemt voor Natura 2000-gebieden, bijzondere nationale natuurgebieden en voor in het wild levende dieren en planten en hun directe leefomgeving. In artikel 1.11 is het als volgt verwoord:

De zorg houdt in dat een ieder die weet of redelijkerwijs kan vermoeden dat door zijn handelen of nalaten nadelige gevolgen kunnen worden veroorzaakt (...);

- a. dergelijke handelingen achterwege laat, dan wel,*
- b. indien dat achterwege laten redelijkerwijs niet kan worden gevergd, de noodzakelijke maatregelen treft om die gevolgen te voorkomen, of*
- c. voor zover die gevolgen niet kunnen worden voorkomen, deze zo veel mogelijk beperkt of ongedaan gemaakt.*

Deze zorg geldt voor alle individuen van in Nederland voorkomende soorten planten en dieren, ongeacht of deze soort beschermd is en ongeacht of ontheffing of vrijstelling is verleend.

4. Methode

4.1 Literatuurstudie

Voorafgaand aan het veldbezoek is gestart met een bureaustudie naar het voorkomen van flora en fauna ter plaatse van de onderzoekslocatie en de nabije omgeving. Deze bureaustudie heeft bestaan uit het opvragen van gegevens van de Nationale Databank Flora en Fauna (NDFF) van de afgelopen tien jaar. Hierin is een overzicht gegeven van de ontheffingsplichtige soorten in de Wet natuurbescherming binnen een straal van ongeveer één kilometer rond de onderzoekslocatie. Deze staan weergegeven in onderstaande tabel.

Tabel 4.1. Beschermde soorten binnen één kilometer van het onderzoeksgebied.

Soort	Bescherming
<i>Grondgebonden zoogdieren</i>	
Steenmarter	Wnb. art. 3.10
<i>Vleermuizen</i>	
Gewone dwergvleermuis	HR IV
Laatvlieger	Bern II, HR IV
Meervleermuis	Bern II, HR IV
Ruige dwergvleermuis	Bern II, HR IV
<i>Vogels</i>	
Blauwe reiger	Categorie 5
Boerenwaluw	Bern II, categorie 5
Boomkruiper	Bern II, categorie 5
Ekster	Categorie 5
Gekraagde roodstaart	Bern II, categorie 5
Gierzwaluw*	Categorie 2
Grote bonte specht	Bern II, categorie 5
Huismus*	Categorie 2
Huiswaluw	Bern II, categorie 5
Koolmees	Bern II, categorie 5
Ooievaar*	Bern II, categorie 3
Pimpelmees	Bern II, categorie 5
Roek*	Categorie 2
Spreeuw	Categorie 5
Zwarte kraai	Categorie 5
Zwarte roodstaart	Bern II, categorie 5

* Nesten van vogels die behoren tot **categorie 1 tot en met 4** zijn **jaarrond** beschermd.

Nesten van soorten die vallen onder **categorie 5** zijn eveneens jaarrond beschermd als er onvoldoende alternatieve nestlocaties overblijven in de omgeving. Hoewel deze vogelsoorten vaak terugkeren naar de plaats waar zij het voorgaande jaar hebben gebroed, beschikken ze wel over voldoende flexibiliteit om zich elders te vestigen.

Verder is gebruik gemaakt van bestaande literatuur (verspreidingsatlassen en dergelijke). Er zijn geen gegevens aangekocht van bijvoorbeeld PGO's (Particuliere Gegevensbeherende Organisaties).

4.2 Veldbezoek

Het veldbezoek heeft plaatsgevonden op 19 september 2018 en is uitgevoerd door mevrouw T. Paerels en mevrouw S. Nap van Eco Reest BV. Het veldbezoek heeft overdag plaatsgevonden. Tijdens de inventarisatie waren de weersomstandigheden als volgt: droog, half bewolkt, windkracht 4 Bft, temperatuur 20 graden Celsius.

Het bezoek is erop gericht om te beoordelen of de onderzoekslocatie geschikte biotopen bevat voor beschermde dier- en plantensoorten. Hiervoor zijn de onderzoekslocatie en de nabije omgeving onderzocht op potentiële leef- en groeiplaatsen van beschermde dier- en plantensoorten.

5. Resultaten

Onderstaand zijn de resultaten van zowel het literatuuronderzoek als het veldbezoek weergegeven.

5.1 Vaatplanten

De NDFF maakt geen melding van beschermde vaatplanten binnen een straal van één kilometer rond de onderzoekslocatie.

Binnen de onderzoekslocatie zijn vele pionier soorten en soorten van een voedselrijke bodem aangetroffen waaronder: akkerdistel, akkerkers, bijvoet, echte kamille, geoorde wilg, grauwe els, grauwe wilg, paardenbloem, pitrus, rode berk, rode klaver, ruwe berk, weegbree, zomereik en zonnebloem (*Helianthus spec.*). Deze soorten staan over de gehele onderzoekslocatie her en der verspreid.

In de stadstuin De Eendracht, gelegen ten westen van het voormalige kantoor van De Eendracht komen veelal gecultiveerde soorten voor. De stadstuin is deels verhard. Er worden gezien de voedselrijke omstandigheden en het beheer (frequent maaien) geen beschermde soorten binnen de onderzoekslocatie verwacht.

5.2 Vogels

In de omgeving van de onderzoekslocatie zijn de volgende broedvogels met jaarrond beschermde nesten bekend (NDFF): gierzwaluw, huismus, ooievaar en roek. De soorten die uit het literatuuronderzoek naar voren kwamen zijn niet binnen de onderzoekslocatie aangetroffen.

Gierzwaluwen zijn heel plaatstrouw, jaren achtereen gebruiken ze dezelfde nestplaats. In de regel is de nestplaats gebonden aan bebouwing. De soort broedt voornamelijk in steden en dorpen, waar ze nestelen in ventilatieschachten, spleten in de muur of onder dakpannen. De voorkeur gaat uit naar wat oudere woonwijken. De bebouwing binnen de onderzoekslocatie wordt niet gezien als potentieel geschikte nestplaats voor de gierzwaluw. Dit vanwege het ontbreken van geschikte ruimtes onder dakpannen en overige openingen waarin gierzwaluwen hun nest kunnen maken. Tevens zijn er geschiktere alternatieven (woonwijken en woningen) voor de gierzwaluw in de omgeving aanwezig.

De huismus is een uitgesproken standvogel die meestal dichtbij de broedlocatie aanwezig blijft. De huismus komt veelal voor in gebieden met menselijke activiteit, in gebouwen, dorpen, steden en landelijk gebied. Het voorkeurshabitat bevindt zich op plekken waar menselijke bebouwing wordt afgewisseld met veel groenvoorzieningen. Het geschikte habitat van de huismus bestaat uit een combinatie van factoren, waaronder plekken voor nestgelegenheid, voedsel, dekking (groenvoorzieningen) en plekken voor stofbaden en drinkwater. Tijdens het veldbezoek zijn geen huismussen aangetroffen. Loods 23 is de enige bebouwing die geschikt is als potentiële nestplaats voor de huismus. Het gebouw beschikt over dakpannen waaronder de huismussen hun nest kunnen maken (zie figuur 5.1).

Figuur 5.1. Loods 23, potentieel geschikte nestplaats voor huismussen onder de dakpannen (rood omrand).

De ooievaar nestelt bij voorkeur op menselijke bouwsels. Ooievaars broeden op hoge plekken als bomen, schoorstenen, kerktorens, hoogspanningsmasten en houten platforms. Het leefgebied van ooievaar bevindt zich in extensief beheerde weilanden in veengebieden en uiterwaarden met een hoge waterstand. De onderzoekslocatie beschikt niet over een geschikt habitat voor de ooievaar. Binnen de onderzoekslocatie bevinden zich geen hoge bomen met nesten. Daarnaast zijn er geen (gebruikte) nestplaatsen van de ooievaar aangetroffen op de bebouwing. Een potentiële nestplaats van de ooievaar kan worden uitgesloten binnen de onderzoekslocatie.

De roek is een echte koloniebroeder. De nesten worden in de toppen van hoge bomen gebouwd. Kolonies van roeken bevinden zich veelal in vrijstaande, hoge groepen bomen (vaak populieren) langs snelwegen, treinsporen, kanalen of dorpen, in de nabijheid van graslanden waar de roek zijn voedsel zoekt. Binnen de onderzoekslocatie ontbreken hoge groepen bomen. Daarnaast zijn er tijdens het veldbezoek geen roeken en nesten van roeken aangetroffen. In de omgeving van de onderzoekslocatie zijn alternatieve geschikte nestplaatsen voor de roek voorhanden. Om deze redenen kan de aanwezigheid van nestplaatsen van de roek worden uitgesloten.

In de omgeving van de onderzoekslocatie zijn gedurende het veldbezoek enkele vogelsoorten aangetroffen. Het betreffen onder andere: blauwe reiger, huiszwaluw, knobbelzwaan, meerkoet en zwarte kraai.

Ter plaatse van de onderzoekslocatie zijn circa zeventig nesten van de huiszwaluw aangetroffen. Deze nesten zijn allemaal naast elkaar aangetroffen onder de dakrand aan de oostzijde van de voormalige fabriek (zie figuur 5.2 en 5.3). Omdat het veldbezoek plaatsvond buiten de broedperiode van de huiszwaluw is niet bekend hoeveel van de nesten daadwerkelijk in gebruik zijn. Daarnaast zijn aan de noordzijde van loods 21 tientallen geplaatste zwaluwkasten waargenomen. Deze kasten waren tijdens het veldbezoek niet bewoond.

Figuur 5.2. Verscheidene nesten van de huiszwaluw naast elkaar onder de dakrand van de voormalige fabriek.

Figuur 5.3. Locatie van de huiszwaluw nesten, onder de dakrand van de fabriek aan de oostzijde.

Uit de NDFF kwam naar voren dat er een aantal vogels van categorie 5 in of in de omgeving van de onderzoekslocatie zijn waargenomen. Voor het merendeel van deze soorten geldt dat in (de omgeving van) het plangebied voldoende alternatieven aanwezig zijn. De nesten van deze vogels zijn in dit geval dan ook niet jaarrond beschermd.

De aangetroffen nesten van de huiszwaluw zijn in dit geval echter mogelijk wel jaarrond beschermd. Indien uit nader onderzoek blijkt dat alle / een groot deel van de nestplaatsen van de huiszwaluw daadwerkelijk in gebruik zijn, zullen er in de omgeving onvoldoende alternatieve nestgelegenheden aanwezig zijn waar deze vogels naar uit kunnen wijken als de bebouwing wordt gesloopt. In dat geval zijn de nestplaatsen van deze soort jaarrond beschermd.

Opgemerkt wordt dat de hele onderzoekslocatie tevens geschikt is als broedlocatie voor diverse (niet jaarrond beschermde) vogelsoorten. Alle in gebruik zijnde vogelnesten zijn beschermd.

5.3 Grondgebonden zoogdieren

De NDFF maakt melding van de steenmarter binnen een straal van één kilometer rond de onderzoekslocatie.

De steenmarter komt veelal voor in bebouwde gebieden en cultuurlandschappen. Door zijn grote aanpassingsvermogen kan de soort in vrijwel alle biotopen voorkomen. Toch geeft de steenmarter de voorkeur aan gebieden met kleinschalige landbouw, met oude schuren, heggen en geriefhoutbosjes. Een steenmarter kan binnen zijn leefgebied soms wel tientallen schuilplaatsen hebben, zoals in boomholtes, takkenhopen, dichte struwelen, zolders of kruipruimtes.

Tijdens het veldbezoek zijn sporen van aanwezigheid van de steenmarter aangetroffen in loods 21 (zie figuur 2.2). In de loods is in de hoek (noordwest zijde) binnenin een kadaver van (vermoedelijk) een steenmarter aangetroffen. Daarnaast zijn er sporen van ontlasting in loods 21 aangetroffen. Er zijn verschillende toegangsmogelijkheden voor de steenmarter om de loods in te komen (zie figuur 5.4). Om deze reden kan de loods dienen als potentiële verblijfplaats voor de steenmarter.

Figuur 5.4. Toegangsmogelijkheid voor de steenmarter om de loods in te komen, gat in de muur (rood omrand).

Tevens zijn ook de voormalige fabriek, loods 12b en loods 23 geschikt als potentiële verblijfplaatsen voor de steenmarter. Loods 12b en loods 23 zijn vrij toegankelijk voor de steenmarter, alle deuren en ramen ontbreken en er zitten op verschillende plekken gaten in de muren. Voor het grootste gedeelte is de voormalige fabriek dichtgetimmerd, maar toch zijn er verscheidene toegangsmogelijkheden naar potentiële verblijfplaatsen voor de steenmarter (zie figuur 5.5). De gehele onderzoekslocatie kan tevens deel uitmaken van het leefgebied en foerageergebied van de steenmarter.

Figuur 5.5. Toegangsmogelijkheid naar een potentieel geschikte verblijfplaats voor de steenmarter aan de voet van de voormalige fabriek (rood omrand).

Tijdens het veldbezoek is in loods 21 ontlasting van muizen aangetroffen in en rondom een bak met graszaad. Verder zijn er geen sporen aangetroffen van grondgebonden zoogdieren ter plaatse van de onderzoekslocatie. Hierbij wordt overigens opgemerkt dat sporen van kleine zoogdieren in vegetatie lastig zichtbaar zijn. Gelet op het habitattype zou de onderzoekslocatie en directe omgeving, onderdeel kunnen uitmaken van het leefgebied van algemene zoogdieren zoals diverse algemene muizensoorten en de mol. Deze verwachte en algemene diersoorten zijn aangemerkt als vrijgestelde soorten of soorten die alleen onder de zorgplicht vallen waarvoor in het kader van bestendig beheer, bestendig gebruik, onderhoud aan infrastructuur of ruimtelijke ontwikkelingen een vrijstelling geldt. Daarnaast worden populaties van deze soorten niet in gevaar gebracht. Het zal voornamelijk gaan om verstoring van individuen.

5.4 Vleermuizen

In de omgeving van de onderzoekslocatie zijn de volgende vleermuizen bekend uit de NDFF: gewone dwergvleermuis, laatvlieger, meervleermuis en ruige dwergvleermuis.

De gewone dwergvleermuis is een soort die veel in de bebouwde omgeving te vinden is. Jaarrond maken ze gebruik van gebouwen waarbij de verblijfplaatsen zich onder andere bevinden in spouwmuuren, achter gevelbetimmering, daklijsten en vensterluiken, onder dakpannen en in spleten en nissen in muren. Paarverblijfplaatsen en verblijfplaatsen van individuele dieren worden ook wel in bomen aangetroffen.

De laatvlieger is een soort die voornamelijk in gebouwen wordt aangetroffen, bijvoorbeeld in de spouwmuur, achter de betimmering, onder daklijsten of onder het lood rondom de schoorsteen. Laatvliegers worden zelden in vleermuiskasten aangetroffen. Kraamkolonies van de laatvlieger

worden voor zover bekend alleen in gebouwen waargenomen. Over het algemeen zijn laatvliegers erg plaats- en gebiedstrouw.

De meervleermuis is een typische gebouwbewoner. Kolonies worden in de zomer voornamelijk in spouwmuren, rondom schoorstenen, onder dakpannen en achter daklijsten aangetroffen. Meervleermuizen gebruiken een kraamverblijfplaats een heel zomerseizoen, vaak meerdere jaren achtereen. Een belangrijk gedeelte van het verspreidingsgebied bevindt zich in Nederland.

De ruige dwergvleermuis wordt voornamelijk aangetroffen in spleten en gaten in bomen, in nest- en vleermuiskasten, in gebouwen achter betimmeringen, in de spouwmuren, achter daklijsten, onder dakbedekking en op zolders. De ruige dwergvleermuis gebruikt meerdere verblijfplaatsen en verhuist relatief vaak.

Verblijfplaatsen

Tijdens het veldbezoek bleek dat bijna alle bebouwing binnen de onderzoeklocatie geschikte is als potentiële verblijfplaats voor vleermuizen. Het gaat hierbij om loods 12b, loods 23, de voormalige fabriek en het voormalige kantoor van De Eendracht. Loods 21 wordt niet geschikt geacht als verblijfplaats voor vleermuizen. In de loods heerst een onstabiel klimaat voor vleermuizen. Het dak en het bovenste gedeelte van de loods bestaan uit golfplaten, vooral langs het dak tocht het teveel. Daarnaast zijn er geen geschikte verblijfplaatsen zoals een spouw of open ruimtes voor de vleermuizen in de loods aanwezig.

Loods 12b is een klein stenen gebouwtje. Door het ontbreken van deuren is het gebouw vrij toegankelijk om in te vliegen voor vleermuizen. Potentieel geschikte verblijfplaatsen bevinden zich binnenin het gebouwtje, tussen de muur en onder de daklijsten (zie figuur 5.6).

Figuur 5.6. Loods 12b, potentiële verblijfplaatsen (rood omcirkeld).

Loods 23 is ook vrij toegankelijk voor vleermuizen. Aan de voorzijde en westzijde van het gebouw missen alle ramen en deuren. Aan de achterzijde van het gebouw zitten enkele gaten in de muur en een ventilatierooster. Tevens kan het ventilatierooster dienen als potentiële toegang tot een verblijfplaats. Daarnaast zijn de nokpannen, gevelpannen en hoekkepers toegankelijk voor vleermuizen (zie figuur 5.7 en 5.8). Het gebouw wordt gezien als een potentieel geschikte verblijfplaats.

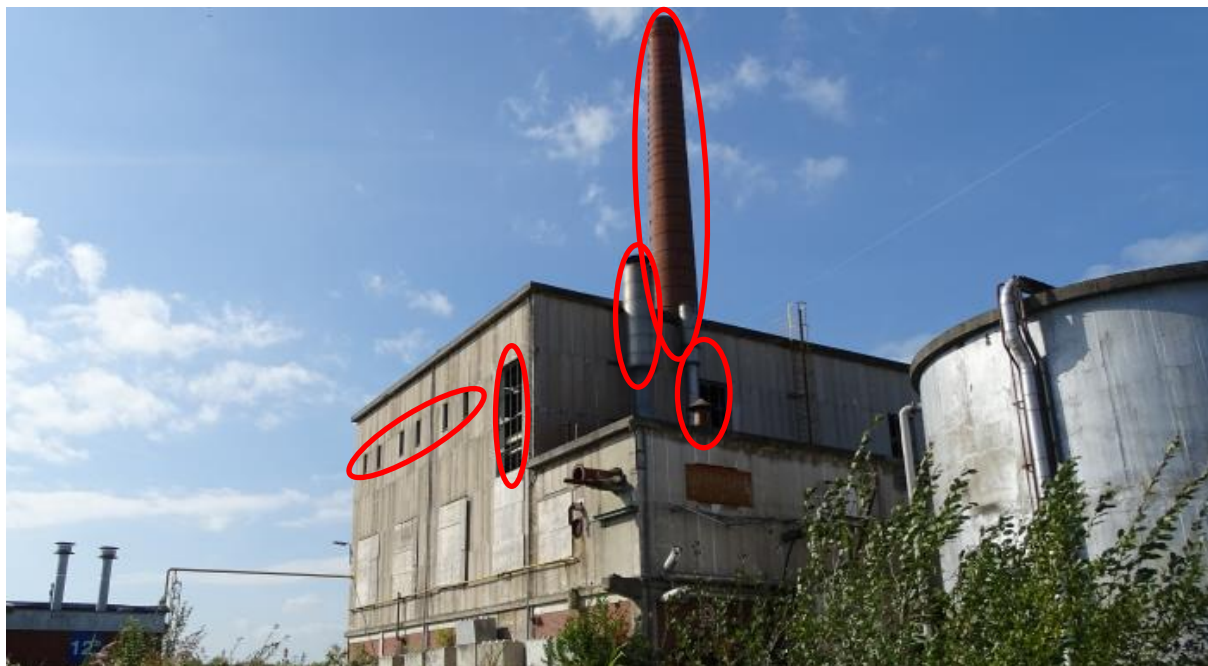
Figuur 5.7. Achterzijde van loods 23, toegangsmogelijkheden naar potentiële verblijfplaatsen (rood omcirkeld).

Figuur 5.8. Voorzijde loods 23, toegangsmogelijkheden naar potentiële verblijfplaatsen (rood omcirkeld).

De voormalige fabriek is eveneens potentieel geschikt voor verblijfplaatsen voor vleermuizen. Het gebouw is aan de bovenzijde vrij toegankelijk door het ontbreken van ramen. Ook de bijbehorende stenen schoorsteenpijp kan dienen als verblijfplaats. Op verschillende plekken missen stenen uit de schoorsteenpijp (zie figuur 5.9). Aan de achterzijde van het gebouw zijn meerdere kleine

schoorstenen en ventilatieroosters waardoor vleermuizen zich toegang tot het gebouw kunnen verschaffen.

Figuur 5.9. Voormalige fabriek beschikt over vele toegangsmogelijkheden tot potentiële verblijfplaatsen (rood omcirkeld).

Het voormalige kantoorpand wordt ook gezien als potentieel geschikte verblijfplaats voor vleermuizen. Op verschillende plekken in het gebouw zijn gaten, kieren en spleten aanwezig in de muur en langs de dakrand (zie figuur 5.10 en 5.11). Via deze openingen kunnen vleermuizen zich toegang verschaffen tot de spouw en andere geschikte verblijfplaatsen.

Figuur 5.10. Opening rondom de regenpijp (rood omcirkeld) aan de noordwestzijde van het gebouw.

Figuur 5.11. Verschillende gaten in de muur (rood omcirkeld) aan de zuidwestzijde van het gebouw.

Gewone dwergvleermuizen kunnen in grote groepen overwinteren. In de nazomer worden deze massawinterverblijfplaatsen in groepen verkend door voor een dergelijke verblijfplaats te zwermen. Dit gedrag is tot nu toe met name aangetoond bij grotere, hoge gebouwen, zoals flats of kerken. Een zwermlocatie van gewone dwergvleermuizen kan niet worden uitgesloten binnen het onderzoeksgebied. De voormalige fabriek is potentieel geschikt als een massawinterverblijfplaats.

Vliegroute

De straten, watergangen, fietspaden en bosschages in de omgeving vormen lijnvormige elementen die als vliegroute kunnen worden gebruikt door vleermuizen. De aanwezigheid van vliegroutes kan niet worden uitgesloten. Echter gezien de aanwezigheid van alternatieven in de directe omgeving zal het hier niet gaan om essentiële vliegroutes.

Foerageergebied

Mogelijk maakt de onderzoekslocatie deel uit van het foerageergebied van in de omgeving voorkomende soorten vleermuizen. Daar de geplande werkzaamheden overdag plaatsvinden en de locatie en omgeving na ontwikkeling voldoende geschikt zullen blijven als foerageergebied is verder onderzoek naar het voorkomen van foerageergebieden van vleermuizen niet noodzakelijk. Daarnaast zijn er in de directe omgeving voldoende alternatieve foerageergebieden voor vleermuizen beschikbaar.

5.5 Amfibieën en reptielen

Tijdens het veldbezoek zijn enkele bastaard kikkers waargenomen in de vijver naast het voormalige kantoorpand van De Eendracht. Voor de rest zijn er geen amfibieën of reptielen waargenomen ter plaatse van de onderzoekslocatie. Gelet op verspreidingsgegevens, habitateisen en de aard van de

onderzoekslocatie wordt het voorkomen van reptielen ter plaatse van de onderzoekslocatie uitgesloten.

Mogelijk is er sprake van verblijfplaatsen van algemeen voorkomende amfibieën in de vijvers zoals de meerkikker, bastaardkikker en de kleine watersalamander. Daarnaast kunnen er verblijfplaatsen van algemeen voorkomende amfibieën (bijvoorbeeld bruine kikker en gewone pad) binnen de onderzoekslocatie voorkomen.

De bovengenoemde en verwachte diersoorten zijn aangemerkt als vrijgestelde soorten waarvoor in het kader van bestendig beheer, bestendig gebruik, onderhoud aan infrastructuur of ruimtelijke ontwikkelingen een vrijstelling geldt. Dit houdt in dat in het kader van de Wet natuurbescherming geen ontheffing noodzakelijk is voor het uitvoeren van de voorgenomen werkzaamheden. Daarnaast worden populaties van bovengenoemde soorten niet in gevaar gebracht. Het zal voornamelijk gaan om verstoring van individuen.

5.6 Vissen

In de omgeving van de onderzoekslocatie zijn in de NDFF geen waarnemingen bekend van beschermde vissoorten. De vijvers binnen de onderzoekslocatie staan niet in verbinding met andere watergangen. Het merendeel van de beschermde vissoorten heeft grindbeddingen, grof zand en een betrekkelijk hoge stroomsnelheid nodig als habitat en paaigebied. De grote modderkruiper leeft daarentegen in wateren die relatief ondiep zijn, met een dikke modderlaag en een laag zuurstofgehalte. Deze soort heeft echter een voorkeur voor verlandende wateren in laag dynamische overstromingsvlakten en moerasgebieden. De vijvers binnen de onderzoekslocatie beschikken niet over geschikt habitat voor beschermde vissoorten. Op basis van verspreidingsgegevens en vanwege het ontbreken van een geschikt habitat wordt de aanwezigheid van beschermde vissoorten niet verwacht in de onderzoekslocatie.

5.7 Overige soorten

Door het ontbreken van sleutelfactoren zoals waardplanten speelt onderhavig onderzoekslocatie geen cruciale rol voor plaatselijke beschermde vlinderpopulaties. Tijdens het veldbezoek zijn wel algemene vlindersoorten aangetroffen waaronder: citroenvlinder, groot koolwitje en icarusblauwtje. Zeldzame, beschermde of Rode Lijstsoorten zijn niet aangetroffen tijdens het veldbezoek. Belangrijke redenen hiervoor is dat ter plaatse geen geschikt habitat aanwezig is voor deze soorten.

Op de onderzoekslocatie zijn geen geschikte permanent stromende wateren aanwezig. Door het ontbreken van geschikt habitat en waardplanten kan de aanwezigheid van essentieel leefgebied van beschermde libellen worden uitgesloten. Wel kunnen er algemene libellessoorten (bijvoorbeeld gewone oeverlibel) worden aangetroffen binnen de onderzoekslocatie.

De overige in de Wet natuurbescherming opgenomen ontheffingsplichtige soorten zijn dusdanig zeldzaam en grotendeels gebonden aan specifieke biotopen zoals heide, hoogveen, laagveen en beken, dat het onwaarschijnlijk is dat de onderzoekslocatie voor deze soorten een functie vervult.

6. Samenvatting en conclusie

6.1 Algemeen

In opdracht van de gemeente Appingedam is door Eco Reest BV een quickscan Wet natuurbescherming uitgevoerd ter plaatse het terrein De Eendracht te Appingedam.

Aanleiding tot het onderzoek is de herziening van het bestemmingplan.

Doel van de quickscan Wet natuurbescherming is een beeld te krijgen van de aanwezige habitats en de voorkomende beschermde dier- en plantensoorten ter plaatse van de onderzoekslocatie.

De onderzoekslocatie heeft een oppervlakte van ruim 130.000 m² en bestaat uit het terrein van de voormalige strokartonfabriek De Eendracht.

6.2 Conclusie soortenbescherming

Binnen de onderzoekslocatie zijn er potentiële nest- of verblijfplaatsen voor verschillende beschermde soorten aangetroffen.

Loods 23 beschikt over geschikte nestplaatsen voor huismussen. Nesten van de huismus zijn jaarrond beschermd.

Omdat er onvoldoende alternatieve nestgelegenheden zijn voor de huiswaluwen wordt zijn de nesten van deze soort in dit geval ook jaarrond beschermd. Een zeventig tal nesten zijn aangetroffen onder de dakrand van de voormalige fabriek.

Daarnaast zijn meerdere nestkasten voor de huiswaluw aangetroffen aan de buitenzijde van loods 21.

Alle gebouwen binnen de onderzoekslocatie (zie figuur 2.1) kunnen dienen als verblijfplaats voor de steenmarter. Tevens kan de onderzoekslocatie deel uitmaken van het foerageergebied van de steenmarter.

In de gebouwen: loods 12b, loods 23, de voormalige fabriek en het voormalige kantoor van De Eendracht (zie figuur 2.1) kunnen zich verblijfplaatsen van vleermuizen bevinden. Tevens kan de onderzoekslocatie en de directe omgeving onderdeel uitmaken van het foerageergebied of vliegroutes van vleermuizen.

De overige te verwachten diersoorten zijn aangemerkt als vrijgestelde soorten waarvoor in het kader van bestendig beheer, bestendig gebruik, onderhoud aan infrastructuur of ruimtelijke ontwikkelingen een vrijstelling geldt. Dit houdt in dat in het kader van de Wet natuurbescherming geen ontheffing noodzakelijk is voor het uitvoeren van de voorgenomen werkzaamheden. Daarnaast worden populaties van bovengenoemde soorten niet in gevaar gebracht. Het zal voornamelijk gaan om verstoring van individuen.

Binnen de gehele onderzoekslocatie kunnen algemene vogelsoorten tot broeden komen. Alle in gebruik zijnde vogelnesten zijn beschermd. Voor het broedseizoen wordt geen standaard periode gehanteerd, van belang is of er een broedgeval aanwezig is. Globaal loopt het broedseizoen van vogels van 1 maart tot 1 september. Dit is afhankelijk van de soort en van de klimatologische omstandigheden.

6.3 Conclusie gebiedsbescherming

De onderzoekslocatie is gelegen ten zuidwesten van het dichtstbijzijnde Natura 2000-gebied de Waddenzee. De afstand tussen de onderzoekslocatie en dit Natura 2000-gebied bedraagt circa vijf kilometer. Gelet op de afstand tot het gebied, de kernopgave van het gebied en de aard van de geplande ingreep is er geen onderzoek in het kader van gebiedsbescherming binnen de Wet natuurbescherming uitgevoerd.

Daarnaast is de locatie gelegen naast een beschermd “bos- en natuurgebied buiten het Natuurnetwerk Nederland”. Daar er geen sprake is van aantasting van wezenlijke waarden en kenmerken van dit gebied is verder onderzoek naar invloeden op het dit gebied niet van toepassing.

6.4 Aanbevelingen en advies

Nader onderzoek

Het kan niet worden uitgesloten dat er verblijfplaatsen van steenmarters en vleermuizen en nestplaatsen van huismussen en huiszwaluwen aanwezig zijn in de bebouwing. Nestplaatsen van huismussen en verblijfplaatsen van steenmarters en vleermuizen zijn streng beschermd in het kader van de Wet natuurbescherming. Vanwege het ontbreken van alternatieve nestlocaties voor de huiszwaluw, zijn in dit geval ook de nestplaatsen van deze soort streng beschermd. Om te bepalen of er al dan geen vleermuis- en steenmarterverblijfplaatsen en nestplaatsen van huismussen in de bebouwing aanwezig zijn, is aanvullend onderzoek nodig. Daarnaast is aanvullend onderzoek naar de huiszwaluw nodig om te bepalen hoeveel broedparen binnen de onderzoekslocatie aanwezig zijn. Alleen dan kan bepaald worden of en welke maatregelen nodig zijn en of er bij de voorgenomen werkzaamheden sprake is van overtreding van verbodsbepalingen uit de Wet natuurbescherming.

Het nader onderzoek naar de steenmarter kan jaarrond worden uitgevoerd en bestaat uit het plaatsen en controleren van wildcamera's. Het onderzoek neemt ongeveer twee tot drie weken in beslag.

Leidraad voor vleermuisonderzoek is het vleermuisprotocol van 2017. Voor een volledig vleermuisonderzoek zijn meerdere veldbezoeken nodig in de periode half mei - september.

Voor het onderzoek naar de huismus wordt de methode uit het Soortinventarisatieprotocol van het Netwerk Groene Bureaus aangehouden. Huismusonderzoek vindt plaats middels twee veldbezoeken in de periode april – 20 juni.

Nader onderzoek naar de huiszwaluw zal worden uitgevoerd in het broedseizoen van deze soort. Tussen mei en juli zullen enkele veldbezoeken plaatsvinden. Tijdens deze veldbezoeken wordt gekeken naar de hoeveelheid in gebruik zijnde nesten.

Afhankelijk van de resultaten wordt bepaald of maatregelen en/of een ontheffing nodig zijn.

Broedvogels

Opgemerkt wordt dat de locatie in het broedseizoen tevens geschikt is als broedlocatie voor diverse (niet jaarrond beschermde) vogelsoorten. Alle in gebruik zijnde nesten zijn beschermd. Indien er geen verstorende werkzaamheden plaatsvinden binnen het broedseizoen wordt er geen overtreding van de Wet natuurbescherming verwacht voor wat betreft niet jaarrond beschermde nestlocaties van vogels. Voor het broedseizoen wordt geen standaard periode gehanteerd, van belang is of er een

broedgeval aanwezig is. Globaal loopt het broedseizoen van vogels van 1 maart tot 1 september. Dit is afhankelijk van de soort en van de klimatologische omstandigheden.

Indien werkzaamheden binnen het broedseizoen plaatsvinden moet voorafgaand hieraan de locatie worden vrijgegeven door een ervaren ecooloog. Indien bij de controle in gebruik zijnde nesten van vogels, of in aanbouw zijnde nesten worden aangetroffen moeten de werkzaamheden worden uitgesteld tot het nest niet meer in gebruik is.

Zorgplicht

Wij merken op dat te allen tijde de zorgplicht blijft gelden. Deze zorgplicht houdt in dat nadelige gevolgen voor flora en fauna zoveel mogelijk moeten worden voorkomen. Deze zorg geldt voor alle individuen van in Nederland voorkomende soorten planten en dieren, ongeacht of deze soort beschermd is en ongeacht of ontheffing of vrijstelling is verleend.

6.5 Verantwoording

De initiatiefnemer of opdrachtgever is verantwoordelijk voor het gebruik van de rapportage. Eco Reest BV aanvaardt dan ook geen aansprakelijkheid voor de inhoud, interpretaties of conclusies indien gebruik wordt gemaakt van deelaspecten van deze rapportage, zonder verwijzing naar de volledige rapportage. Bovendien aanvaardt Eco Reest BV geen aansprakelijkheid voor kosten en vertraging die optreden als gevolg van het voorkomen van beschermde flora en fauna.

Eco Reest BV
S. Nap BSc.

Geraadpleegde bronnen

Broekhuizen, S., Spoelstra, K., Thissen, J.B.M., Canters, K.J. & Buys, J.C. (2016). *Atlas van de Nederlandse zoogdieren*. – Natuur van Nederland 12. Naturalis Biodiversity Center & EIS Kenniscentrum Insecten en andere ongewervelden. Leiden

Bij12, Kennisdocument Gierzwaluw *Apus apus*, versie 1.0, juli 2017.

Bij12, Kennisdocument Huismus *Passer domesticus*, versie 1.0, juli 2017.

Bij12, Kennisdocument Gewone dwergvleermuis *Pipistrellus pipistrellus*, versie 1.0, juli 2017.

Bij12, Kennisdocument Ruige dwergvleermuis *Pipistrellus nathusii*, versie 1.0, juli 2017.

Dietz, C.O., von Helversen & D. Nill (2011). *Vleermuizen, alle soorten van Europa en Noordwest-Afrika*. De Fontein / Tirion Uitgevers B.V., Utrecht.

Vogelbescherming, (2018). Factsheet Huiszwaluw.

FLORON.nl

Libellennet.nl

NDFF.nl ¹

RAVON.nl

SOVON.nl

Synbiosiys.alterra.nl

Vleermuis.net

Vlinderstichting.nl

Vogelbescherming.nl

Vogelsendewet.nl

¹ In dit rapport worden gegevens gebruikt welke (deels) afkomstig zijn uit de NDFF. Deze mogen niet zonder toestemming van BIJ12 worden verstrekt aan derden of op enige andere wijze openbaar gemaakt worden.

Bijlage 1

Overzicht vrijgestelde soorten provincie Groningen

Vrijgestelde soorten (artikel 3.10 eerste lid, onderdeel c) provincie Groningen	
Zoogdieren	Aardmuis (<i>Microtus agrestis</i>) Bosmuis (<i>Apodemus sylvaticus</i>) Bunzing (<i>Mustela putorius</i>) Dwergmuis (<i>Micromys minutus</i>) Dwergspitsmuis (<i>Sorex minutus</i>) Egel (<i>Erinaceus europaeus</i>) Gewone bosspitsmuis (<i>Sorex araneus</i>) Haas (<i>Lepus europeus</i>) Hermelijn (<i>Mustela erminea</i>) Huisspitsmuis (<i>Crocidura russula</i>) Konijn (<i>Oryctolagus cuniculus</i>) Ondergrondse woelmuis (<i>Pitymys subterraneus</i>) Ree (<i>Capreolus capreolus</i>) Rosse woelmuis (<i>Clethrionomys glareolus</i>) Tweekleurige bosspitsmuis (<i>Sorex coronatus</i>) Veldmuis (<i>Microtus arvalis</i>) Vos (<i>Vulpes vulpes</i>) Wezel (<i>Mustela nivalis</i>) Woelrat (<i>Arvicola terrestris</i>)
Amfibieën	Bruine kikker (<i>Rana temporaria</i>) Gewone pad (<i>Bufo bufo</i>) Kleine watersalamander (<i>Triturus vulgaris</i>) Meerkikker Pelophylax ridibundus (<i>Rana ridibunda</i>) Middelste groene kikker / Bastaardkikker (<i>Pelophylax klepton esculentus Rana esculenta</i>)

MILIEU ADVIESBUREAU

EcoReest

Advies vanuit een groen hart

